

KAMERAT!

Under hele den tyske okkupasjonen har det norske folk loyalt bøyet seg for alle forordninger fra okkupasjonsmaktens side som har hjemmel i internasjonal rett. Men alle overgrep, krenkelser og rettsbrudd såvel fra tyskerne som fra deres norske lakeiers side har vært møtt med samlet og ubøyeelig motstand fra hele den norske fronten. Rettsbevisstheten er selve kjernen i vårt folks kamp nå under okkupasjonen, som den var det tidligere. Og alle forsøk på å sette makten i rettens sted, vil alltid støte på en mur av motstand fra hele folkets side og derfor på forhånd være dømt til å mislykkes.

Det var derfor en selvfølge at vårt folks våpenløse kamp etter at krigshandlingene foreløpig måtte oppgis innenfor landets grenser, måtte bli en kamp for å håndheve r e t t e n mot alle forsøk på med vold å påtvinge oss en livsanskuelse som var oss fullstendig fremmed. Etter tur har alle grupper og yrker i vårt folk vist tilbake nasistenes overfalls- og overrumpingsmanøvrer. Nasistene har riktignok tilranet seg de fleste organisasjoner, men det er blitt tomme aparater uten medlemmer, eller hvor medlemsskap er påtvunget slik som i fagorganisasjonen - i direkte kamp med medlemmene.

Arbeiderklassens tålmodighet har ofte vært spent til bristepunktet gjennom de tunge år vi allerede har gjennomlevet. De mange nasistiske rettsbrudd, inngrep i hevdvunne rettigheter, arrestasjoner og terror overfor arbeidernes tillitsmenn, har ofte truet med å få bogret til å flyte over. Men den norske arbeiderklasse vet at en innsats av mer aktive kampmidler idag bare vil tjene motstanderens interesser. Derfor har de organiserte arbeidere, som også den øvrige del av den nasjonale fronten, fulgt den passive motstands linje.

Og det er med tilfretshet vi idag kan konstatere at den første styrkeprøven om arbeidssambandet har vist at denne kamplinjen har ført fram. Nasistene erklarte åpent at sambandet skulle etableres 1. mai, alle forberedelser var truffet, men i siste øyeblikk våget de ikke å gjennomføre planen. Erfaringene fra lærernes heltmodige strid hadde nemlig gjort nasistene mistenkelige og stemningen blant arbeiderne lot ingen være i tvil om at de ville slutte opp om kampen med samme offervillighet og solidaritet.

Når arbeidssambandet derfor ble utsatt og nasistene - som vi redegjør for annet sted - er blitt tvunget til å avblåse kampen mot skolene og lærerne, så er det en seir for den norske frihetsfronten og en seir for r e t t e n som vil gi oss nytt mot og nye krefter i de tunge oppgjør som forestår.

- V -

SKJENDELSER.

Mordene på de 18 nordmenn den 30. april er et nytt forferdende bevis på at tyskerne i sin desparasjon ikke viker tilbake for noen forbrytelse for å fremme sine hensikter. Unge, norske patrioter, som har sittet fengslet som gidsler noen tid, er med kalt blod skutt for en gjerning de selv ikke hadde begått eller hadde noen befatning med.

Ifølge den tyske fremstilling er 2 tyske politisoldater skutt av "norsk-engelske agenter for secret service", altså av helt andre personer enn dem det gikk ut over. Vi kjenner ikke historiens sammenheng, men vi antar det her dreier seg om nordmenn som er kommet til Norge fra England for å spionere for de allierte, altså også for sitt eget land, og som under utøvelsen av sine oppdrag er kommet i kamp, hvor de 2 tyskere falt. Spionasje drives jo av alle krigførende makter - ikke minst av tyskerne! - og de som aktivt deltar i denne virksomhet, vet hva der venter dem hvis de blir grepet.

Men bortsett fra tyskernes egen krigsførsel, er det uten sidestykke å

gjengjeldte en gjerning på helt uskyldige personer. Selv om de 10 nordmenn som ble skutt var på vei for å slutte seg til de norske våpenstyrker da de ble tatt til fange, ville de - med en sivilisert motstander ha risikert krigsfangenskap eller i værste fall å bli drept i kamp. Men nå hadde de med t y s k e r e å gjøre, og da gjaldt krigens lov ikke lenger. Tyskerne har selv gjentatte ganger hevdet at de fortsatt er i krig med Norge. Hver gang vårt folk skal kues med nye represalier, så henviser de til krigens lov. Men selv krenker de alle regler for krigføring uten henninger. Beretningen om denne nye skjendselsdåd har rystet hele den frie verden. Men over alt er en klar over at massebordene i seg selv er et bevis på den oppløsning og det forfall som karakteriserer det tredje rike idag.

- V -

LÆRERNE HAR SEIRET

og vi skal ofre litt plass for å orientere om hvor ynkelig quisling og Schancke - for ikke å nevne ynkedommen Orvar Sæther - kom ut av den komedien de hadde stelt i stand. Følgende rundskriv gikk ut fra Kirkedepartementet den 25. april til skolestyrene og de høyere skolene: "Forholdet mellom skolen og Norges Lærersamband. Den situasjon som er inntrådt ved landets skoler har vist at de grunnleggende bestemmelser i loven om Norges Lærersamband i stor utstrekning er blitt misforstått og feilaktig tolket. Dette inntrykk bestyrkes ved en rekke henvendelser fra foreldre og lærere. Departementet skal derfor ennå en gang pressisere hvordan loven er å forstå.

Ad § 1. Norges Lærersamband er ikke en politisk organisasjon. Medlemmene er ikke forpliktet til å være medlem av Nasjonal Samling. Lærersambandet er en ren yrkesorganisasjon. Dets oppgave er å fremme lærernes faglige og statsmessige interesser, bl.a. ved sammenkomster og møter, arbeidsutvalg og arbeidsgrupper, kurser (feriekurser) og studiereiser, hvilket vil si at det skal settes i verk tiltak som har stor betydning og interesse for lærerne.

Lærersambandets oppgaver skal med andre ord være de samme som andre yrkesorganisasjoner har, å representere lærerne like overfor statsmakten. Den oppfatning at den enkelte lærer skulle være forpliktet til å utføre tjeneste i N.S.U.F. er en fullstendig misforståelse. Oppdragelse av den norske ungdommen innenfor N.S.U.F. kan og vil bli betrodde slike menn og kvinner som har positiv innstilling overfor den nye tid.

Av foranstående vil sees, som det allerede uttrykkelig ble fremholdt i departementets rundskriv av 24. og 31. mars i år, at medlemskapet i Norges Lærersamband for den enkelte lærer ikke på noen måte medfører noen forandring i hans hittilværende tjenesteplikter.

Ad § 3. Angående § 3 skal ennå en gang fremholdes: Medlemskapet i Norges Lærersamband følger automatisk med lærerstillingen, d.v.s. medlemskapet er tvunget og kan ikke oppheves eller endres ved personlige erklæringer. Som følge herav er alle utmeldinger rettsstridige og derfor ugyldige.

Ad § 5. De i § 5 antydde ordensstraffer kan bare illegges av departementet, og da i samsvar med de regler om ordensstraffer som vil bli gitt for alle offentlige tjenestemenn.

Departementet går ut fra at samtlige lærere straks melder seg til tjeneste ved sin skole. Derved oppnår de igjen rett til å heve sin lønn fra 1. mai å regne.

Hvis enkelte lærere ikke følger denne oppfordring til å oppta sitt arbeid, vil de strengeste forholdsregler bli tatt mot dem. Rundskrivene av 7. - 17. (for den høyere skole) og 19. mars (for folkeskolen) faller med dette bort.

R. Schancke

J. Nordvik.

- V -

I TILSLUTNING TIL DETTE

sendte så "Kulturaspartementet" den 28. april ut dette til alle landets aviser (nesten):

Til redaksjonen.

Kirke- og undervisningsdepartementet har den 25/4 d.å. utsendt et rundskriv om forholdet mellom skolen og Norges Lærersamband. Dette rundskriv må ikke offentliggjøres eller omtales i pressen.

Heil og Sæl

And. Beggerud.

FRI FAGBEVEGELSE

fikk ikke sistenevnte rundskriv fra departementet og vi går ut fra at forbudet derfor ikke kan gjelde oss. Vi beklager bare at vi ikke har plass til å kommentere det utførlig. Det skulle ha vært oss en fornøyelse. Nå må vi f.eks. gå fort forbi det høyst enendommelige fenomenet at et statsstyre opphever sine egne lover med et rundskriv!

- V -

LOVEN GA NEMMIG LÆRERNE

plikt til å arbeide aktivt og positivt for NSUF's ungdomsarbeide. Den medførte atskillige andre forandringer i lærernes ansettelsesvilkår og den gav bl.a. Lærersambandets Fører, Orvar Sæther, rett til å ilegge ordensstraffer. At dette har quisling måttet krype vekk fra. Nederlaget er fullstendig.

- V -

SKOLENE KOMMER I GANG IGJEN.

Det er det vesentlige i saken ved siden av at quisling har fått konstatert at 95 % av lærerne er villig til å ta de tyngste byrder og pusset opp sin prestisje til slutt, for å gi seg selv og sine det inntrykk at det var de som satte sin vilje igjennom - det tar fornuftige folk med ro. De husker at det i februar ble gitt brendelsferie fordi individuelle erklæringer fra lærerne satte loven uten av faktisk kraft og de husker at det i mars var nødvendig med skriftlig erklæring om medlemskap i Sambandet fra hver eneste lærer før normal skolevirksomhet kunne tas opp.

- V -

"DET ER BLITT EN VANE FOR quisling

å gjøre seg latterlig", tillot vi oss å fremholde i forrige uke, men vi hadde ikke ventet et så omgående og oklatant bevis på det. Han trengte 2 måneder på å finne ut hva hans egen lov egentlig betydde. Det er sikkert ikke siste gangen han appellerer til godfolks humoristiske sans midt i tragedien. Men han lærer også det norske folk noe meget verdifult: Det n y t t e r å kjempe for friheten. Det n y t t e r å sette noe inn i kampen også her hjemme. Det n y t t e r å holde hodet høyt og kaldt. Lærerne har gitt eksempler til andre grupper i folket, et eksempel som vil bli fulgt. Det vil bli husket dem at de gikk foran i en alvors dyst, og at de vant gjennom sin trefasthet og sin rakryggethet.

- V -

quisling MENER VEL NÅ

at han har funnet veien fram til "hele folket i samband", og til rikstinget og det skinn av legalitet han skal presse seg til gjennom en slik komedie. Mest mulig stille og ubemerket skal Sambandet proklameres - uten nye forpliktelser for "medlemmene" - men med trussel om standrett og skyting som et ris bak speilet. Erklæringer fra 95 eller 98 % av de tvangsorganiserte skal bare betraktes som ugyltige, og dermed er den sak i orden. Og så kan rikstinget innkalles og skrike heil og sæl når føreren har tatt, samt reise seg som tegn på enighet, når han ber om fullmakter. (Den som ikke reiser seg blir skutt!!!)

- V -

MEN quislings HUSBOND:

hele det norske folk og den ganske verden for øvrig vil vite at det hele er bare en ny akt i en latterlig komedie. At hele den våkne og selvstendige del av det norske folk er imot ham - hater ham og hele hans vesen. Og hele verden vil l e.

LÆRERNE PÅ SIN SIDE

har tatt opp arbeidet på sitt gamle grunnlag. De har sagt fra at de ikke betrakter seg som medlemmer av sambandet, de kommer ikke til å ta imot direktiver derfra, og de har latt elever og foreldre fått vite dette. Erklæringen de har sendt lyder slik: Jeg fastholder mitt standpunkt mot medlemskap i Norges Lærersamband. Jeg har hele tiden vært villig til å undervise og har nå gjenopptatt mitt arbeid. Dette bes meddelt høyere skolemyndigheter. Quisling kan se bort fra en sån erklæring; helt til det øyeblikket kommer da han (og hans husbond) skal regne ut hvilken tilslutning; han har blandt det norske folk.

- V -

"NORGES VEI"

I siste nummer av Deutsche Monatshefte in Norwegen er gjengitt en artikkel med overstående sikkert ironisk mente tittelav oberregierungsrat Schiedermaier, hvor han krampaktig påstår at Tyskland har fulgt bestemmelserne i folkeretten under okkupasjonen av Norge. Bevisførselen blir selvsagt tynd, men det skyldes sikkerlig mindre herr Schiedermaiers dyktighet enn den dårlige sak han forsvarer. Imidlertid bringer artikkelen en del tilståelser som har åtskillig interesse:

"Retten er helt og holdent på tysk side når Tyskland forlanger å ha en verdig partner i Norge. Og dette krav oppfylte bare Nasjonal Samling og bevegelses fører Vidkun Quisling", skriver den tyske forfatter. Og under omtalen av "statsakten" på Akershus 1. februar, hevder han at "dannelsen av den nasjonale regjering ikke skjedde i kraft av den der Reichskommisars rettigheter etter krigsretten. I virkeligheten skjedde regjeringdannelsen i samsvar med den norske forfatning..... Det avgjørende er at ministerpresidenten i k k e ble utnevnt av der Reichskommisar og at ministrene er utnevnt av ministerpresidenten. Den norske regjering styrer derfor i kraft av norsk rett."

Rent bortsett fra den noe delikate sammenligning av NS og Quisling som verdige partnere for Tyskland, (hvorved altså Tyskland stilles i klasse med anerkjente landsforedere) så innrømmes det åpent at Quislingregjeringen ikke ble dannet "i kraft av der Reichkommisars rettigheter etter krigsretten" og at "ministerpresidenten ikke ble utnevnt av der Reichskommisar."

Det gleder oss at tyskerne er klar over at de som okupasjonsmakt ingen rett har til å endre de bestående norske forfatningstilstander, men tilståelsen kommer lovlig sent når en har for øye den serie av forbrytelser mot krigs- og folkeretten som tyskerne nettopp på dette område har begått. Herr Schiedermaiers løse påstander om at dannelsen av Quislingregjeringen "skjedde i samsvar med den norske forfatning" og at den selvsamme "regjering" styrer "i kraft av norsk rett" er så latterlig at vi ikke vil ofre plass for å imøtegå den.

- V -

TILBAKE FRA TYSKLAND.

En del av de norske patrioter som under unntakelsestilstanden i september ble offer for de uhyrlige standrettsdommene, er nå kommet tilbake fra Tyskland. Noen er sluppet fri, andre er sendt til Grini, i alt skal det dreie seg om 20 mann. Vi kan oppgi navnene på en del: Ivar Sather, Oskar Bøe, Fritz Hannestad, Louis Nilsen, Kaare Schieflo, V. Malmqvist, N. Johansen og Olav Gjerløv.

- V -

ARRESTASJON.

Medlem av Hovedstyret i Transportarbeiderforbundet A. Engh ble arrestert i forrige uke. Grunnen er ukjent.

- V -

DEN KOMISKE LEDER

av Norsk Høvlgerarbeiderforbund Ola Solberg, er utnevnt til likeså komisk leder av Grønerløkka samvirkende fagforeninger.

- V -

I TELEGRAFVERKET

forlanger den nasistiske ledelse denne erklæring av funksjonærer som ansattes eller forflyttes: "Eg vil både under opplæringen og seinare i tjenesta syna korrekt atferd mot dei eg får å gjera med, og eg vil alltid vere loyal mot styremaktene i landet og ikkje arbeida mot Nasjonal Samling, korkje i ord eller gjerning. Eg er merksam på, at eg må slutta straks um eg bryt denna lovnaden."

Da en slik erklæring gjør underskriveren til et fullstendig viljeløst redskap i nasistenes hender, er telegrafverkets folk blitt enige om å ta dette forbehold ved underskrivningen: "Denne erklæring gjelder i den utstrækning den forlangte holdning ikke kommer i strid med min samvittighet og moralske overbevisning." Nyansatte funksjonærer som ikke tar et slikt forbehold må regne med å bli stillet til ansvar når krigen er over.

- V -

I TRANSPORTARBEIDERFORBUNDET

er en av funksjonærene, fru Martinsen avskjediget på dagen, fordi hun nektet å skrive høil og sæl under et brev for kommisaren.

- V -

UKENS SMIL.

Referatet i den tyskkontrollerte presse fra den såkalte Arbeidets dag i Oslo fremkalte hos oss så vel som hos de fleste andre et smil, ja selve ukens smil. Hør bare hva de er nødt til å skrive: "I all sin enkelhet fikk arbeidets dag et strålende forløp i Oslo. Allerede tidlig fra morgenen da byen våknet til en vårlig og varm norsk maidag, kunne man se de første høytidsklædte mennesker i gatene, og etterhvert som det led fram på formiddagen begynte gatene å fylles av folk som var ute og gledet seg over Arbeidets dag. Den vakre vårstemning, de festklede mennesker og demange norske og tyske flagg som vaiet såvel fra offentlige som fra private bygninger var talende symboler på optimisme, samhold og styrke i hverdag som i fest."

Beretningen om "det strålende forløp" av dagen avslører så videre at hele 3 musikkorps (tyske) spilte og at det var forestilling på Nationaltheatret om kvelden. Vi tror nesten NS-pressens karakteristikk "i all sin enkelhet" treffer spikern på hodet.

- V -

TRANSFORMATORSTASJONEN

ble sprengt i luften ved Løkken Verk i Trøndelag den 4. mai. 3 maskerte menn innfant seg, beordret vakthavende ut og sprengte utstyret i luften. Transformatorstasjonen ga kraft til bedrifter av krigsviktig betydning og til en elektrisk jernbane fra verket til havneområdet.

- V -

KALANLEGGET VED HOMMELVIK

reste forleden i sjøen. Det var et anlegg til opp i mot 15. mill.kr. som tyskerne har latt bygge siden de satte seg fast her. Det var våren og teleløsningen som sørget for det. Tross tyskernes fortvilte anstrengelser gikk rubb og stubb i sjøen og tok med seg store mengder materiell og reservedeler for flyvåpnet.

- V -

Reichborn-Kjennerud

er ifølge avisene etter eget ønske trått tilbake som "idrettsfører". Dette er som vanlig et forsøk på å dekke over sannheten, idet han rett og slett er sparket ut. Det som satte saken på spissen, var at han kom sterkt beruset til det norsk-tyske boksestevne i Colloseum. For øvrig har det lenge vært kjent at han benyttet offentlige midler til private fyllefester.

- V -

FINNLANDS ARBEIDERE VIL FRED.

Finlands arbeidere har gjentagne ganger betonet sin fredsvilje. Et nytt bevis er en uttalelse vedtatt av Nylands sosialdemokratiske distrikt s møte 5. april, hvor det heter at "Finlands krig er en fra storkrigen helt atskilt strid, hvis hensikt utelukkende er å forsvare landets sjel-

stende og demokratiske statsform." Møtet uttalte håpet om at strids-
handlingene skulle innskrenke seg til dette.
De finske arbeidere er nå ved å våkne, og snart vil de kreve fascist-
klikken og lappgeneralene til rønskap for den vanvittig og forbryterske
krikspolitikken.

- V -

U.S.A.'s ARBEIDERE VIL VINNE KRIGEN.

De 2 amerikanske landsorganisasjoner, American Federation of Labour og
Committee of Industrial Organisation, har i fellesskap startet en radio-
kampanje under parolen: Arbeidskraft for seiren.

- V -

REISENDE FRA TYSKLAND

Forteller om økende mismot og tvil hos folket der. Bombeangrepene
som på det nærmeste har utslettet Rostock og Lübeck og tatt hart på
Hamburg, Stettin og en rekke andre byer, virker med kolossal vekt. Det
har vært tyske fredsfølere ute over Stockholm igjen, men de allierte
står på sitt gamle standpunkt: Ingen fred med Hitler og nasismen, de
skal knuses.

- V -

VÆR PÅ VAKT MOT PROVOKASJONER.

NS har satt i gang de provokasjoner vi varslet om i forrige nummer.
Det er sendt ut rundskriv til lærerne og det er sendt ut paroler om
opphøvelser om teaterboykotten og flere andre. Det er brukt uttrykk
som kunne tyde på at det er virkelig gode nordmenn som har skrevet dem,
blandt annet slike rammende uttrykk som "nasipakket" etc.
Selv om det er taløst gjort, må en være ytterst forsiktig når en
leser rundskriv og paroler som en ikke kan kontrollere opphavet til.
Også nyheter må en lese med kritikk. Mange "gode" nyheter er laget av
NS for å skape kunstige forventninger og deretter skuffelser og mismot.
Så vær på vakt.

- V -

SELV OM KALPEN

mot arbeidssambandet foreløpig er ført fram til et gunstig resultat, så
er det all grunn for de organiserte arbeidere og særlig tillitsmennene
til å sørge for at nasipamyrene og renegatene ikke får noen befatning
med de faglige spørsmål som daglig melder seg på arbeidsløssene. Alle
spørsmål som reiser seg, bør søkes løst gjennom forhandlinger direkte
med bedriftsledelsen, uten at de nasiststyrte forbund eller andre innstan-
ser blir innblandet.

Det råder stort sett en imøtekommende innstilling hos arbeidsgiverne
idag, og det vil sikkert i de fleste tilfelle være mulig for klubb-
styrene å komme til forståelse med dem innenfor rammen av de overens-
komster som allerede består. Skulle enkelte arbeidsgivere stille seg
vrangvillige, så la dem forstå at de dermed sviker sitt lands interesser
og stiller seg til tjeneste for fienden. Men klubbstyrene må selvsagt
på sin side opptre med konduite. Særkrav og særinteresser må vike
plassen for de oppgaver som samler hele folket.

Kan denne innstilling utbygges videre, vil nasistene i landsorganisasjo-
nen og forbundene sitte der arbeidsløse og utenfor. Og de organiserte
arbeidere vil allerede nå ha lagt grunnlaget for en

F R I F A G B E V E G E L S E